

Національний
банк України

**Зустріч з представниками страхового ринку з
обговорення питань, пов'язаних зі складанням
та поданням страховиками регуляторної
звітності за 1 квартал 2024 року**

м. Київ, 12.04.2024

Перша регуляторна звітність складена відповідно до нових вимог

Вхідні залишки в файлах IRB1 – IRB3 «Дані регуляторного балансу» за I квартал 2024 року, перше півріччя 2024 року, 9 місяців 2024 року та 2024 рік.

Відповідно до пункту 3 постанови Правління Національного банку України від 29.12.2023 № 203 «Про затвердження Положення про порядок формування страховиками технічних резервів» (далі – Положення 203) страховики, які мали статус страховика до дня введення в дію Закону України «Про страхування», **зобов'язані виконати ретроспективний розрахунок технічних резервів** (залишок на початок звітного періоду) відповідно до Положення та інших даних звітності, на які впливає такий розрахунок, що відображаються у файлах із показниками звітності IRB1 «Дані регуляторного балансу. Активи», IRB2 «Дані регуляторного балансу. Власний капітал та резерви» та IRB3 «Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення», складених відповідно до вимог, установлених Правилами складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України, затвердженими постановою Правління Національного банку України від 25 листопада 2021 року № 123 (зі змінами) (далі – Правила 123), за I квартал 2024 року, перше півріччя 2024 року, дев'ять місяців 2024 року та 2024 рік.

Баланс фінансова VS регуляторна звітність 2024: основні відмінності

У складі показників файлів даних регуляторного балансу (файли IRB1 – IRB4) наведених в Додатку 1 до Правил 123 відсутні показники передбачені пунктом 78 МСФЗ 17 «Страхові контракти», а саме щодо подання у звіті про фінансовий стан балансової вартості портфельів: (а) випущених страхових контрактів, що є активами; (б) випущених страхових контрактів, що є зобов'язаннями; (в) утримуваних контрактів перестраховування, що є активами, та (г) утримуваних контрактів перестраховування, що є зобов'язанням.

Згідно підпункту 27 пункту 5 розділу II Положення 201 страховик здійснює оцінку активів та зобов'язань для цілей розрахунку регулятивного капіталу, крім оцінки технічних резервів, згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності, які оприлюднені державною мовою на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту. Страховик здійснює оцінку технічних резервів (включаючи оцінку технічних резервів за договорами вихідного перестраховування) згідно з вимогами нормативно-правового акта Національного банку щодо порядку формування страховиками технічних резервів (Положення 203).

Баланс фінансова VS регуляторна звітність 2024: основні відмінності

Відповідно пункту 4 Розділу I Положення 203

технічні резерви страховика за договорами прямого страхування та договорами вхідного перестраховування сформовані відповідно до вимог Закону про страхування та цього Положення, зазначаються у зобов'язаннях у даних звітності, що складається відповідно до Правил №123 незалежно від того, додатною чи від'ємною є величина сформованих відповідних технічних резервів.

технічні резерви страховика за договорами вихідного перестраховування, сформовані відповідно до вимог Закону про страхування та цього Положення, зазначаються у активах у даних звітності, що складається відповідно до вимог Правил №123 незалежно від того, додатною чи від'ємною є величина сформованих відповідних технічних резервів).

Згідно підпункту 39 пункту 1 Розділу I Положення 203 технічні резерви – величина, яка визначає грошову оцінку зобов'язань страховика за договорами, розрахована відповідно до вимог цього Положення з метою забезпечення майбутніх страхових виплат (страхових відшкодувань).

Баланс фінансова VS регуляторна звітність 2024: основні відмінності

У файлах IRB3 «Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення» та IRB1 «Дані регуляторного балансу. Активи» регуляторної звітності страховика складеної відповідно до Правил №123, на відміну від звіту про фінансовий стан, складеного на підставі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами, інформація щодо зобов'язань та активів страховика за договорами страхування та договорами вхідного перестраховування (випущеними страховими контрактами) відображається в показнику IRB30002 «Технічні резерви», а активи та зобов'язання страховика за договорами вихідного перестраховування (утримуваними контрактами перестраховування) в показнику IRB10011 «Технічні резерви за договорами вихідного перестраховування».

Інформація щодо інших активів та зобов'язань страховика, оцінка яких здійснюється згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності, в тому числі дебіторської та кредиторської заборгованості, не врахованої під час розрахунку технічних резервів, відображається в розрізі показників файлів IRB3 «Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення» та IRB1 «Дані регуляторного балансу. Активи», показника IRB40001 «Субординований борг».

Баланс фінансова VS регуляторна звітність 2024: основні відмінності

Фінансова звітність
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН, у порядку
ліквідності

ЗАГАЛЬНА СУМА АКТИВІВ

Випущені страхові контракти, що належать до активів

Утримувані контракти перестраховання, що належать до активів

ЗАГАЛЬНА СУМА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

ЗАГАЛЬНА СУМА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Випущені страхові контракти, що належать до зобов'язань

Утримувані контракти перестраховання, що належать до зобов'язань

Інші фінансові зобов'язання

Регуляторна звітність
IRB1-IRB4 «Дані регуляторного балансу»

IRB10024 АКТИВИ, усього

≠ IRB10011 «Технічні резерви за договорами вихідного перестраховання»

IRB20014 ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ та РЕЗЕРВИ, усього

= IRB20013 «Резерв узгодження» довідковий показник, до підсумку показника в IRB20014 не включається)

IRB30010 «ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ та ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, усього

≠ IRB30002 «Технічні резерви»

СУБОРДИНОВАНИЙ БОРГ ТА ПОЗАБАЛАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ
IRB40001 «Субординований борг»

Загальні питання подання регуляторної звітності 2024

Чи потрібно повторно подавати регуляторну звітність FRO у зв'язку ретроспективним перерахунком страхових резервів станом на 31.12.2022 р. та ПОКЗ щодо фінансових активів станом на 01.01.2023 р.?

Ні, не потрібно, ретроспективний розрахунок технічних резервів здійснюється з метою складання та подання даних регуляторного балансу за I квартал 2024 року, перше півріччя 2024 року, 9 місяців 2024 року та 2024 рік (вхідні залишки).

Відповідно до п. 742 Положення про авторизацію страховик має подати до НБУ до 01 червня звіт про надання впевненості щодо звіту про платоспроможність та фінансовий стан страховика. Чи діє ця вимога в 2024 році за підсумками 2023 року? Чи є форма ти вимоги щодо цього звіту?

В абзаці другому підпункту 2) пункту 742 Положення про авторизацію зазначено, що Звітом про платоспроможність та фінансовий стан страховика вважаються річні звітні дані (дані звітності) страховика складені та подані до Національного банку відповідно до вимог Правил складання та подання звітності.

Щодо звітності страховиків-лайф: яким чином здійснюється звітування у випадку, коли страховиком-лайф прийнято рішення про розширення на 1 та 2 клас за спрощеною процедурою про що повідомлено НБУ до 29.02.2024 р. до моменту фактичного отримання нових ліцензій таким страховиком по 1 та 2 класу, звітування відбувається лише за класами лайфу?

У разі розширення ліцензії укладання договорів страхування, а отже і надання інформації в даних звітності здійснюється після прийняття рішення Національним банком про надання погодження на розширення обсягу ліцензії на здійснення діяльності із страхування та внесення відповідних змін до Державного реєстру фінансових установ.

Яка послідовність подання файлів звітності? Послідовність подання: IRB1, IRB2, IRB3, IRB4, IR14, IRPL, IR20, IR13, IRN1, IRN2, IRN3, IRCF, IR6, IR19, IR15, IR16, IR17, IR18, IR21, IR12, IR22

Загальні питання подання регуляторної звітності 2024

Відповідно до пункту 7 статті 35 Закону «Про страхування» страховик має повідомляти НБУ про витрати за однією операцією та/або правочином на суму, що перевищує 15 відсотків регулятивного капіталу страховика. У зв'язку з цим виникають питання:

5.1. Які витрати підпадають під цю вимогу?

5.2. Чи підпадають під неї страхові відшкодування? В такому випадку розрахунок вести від всієї суми чи тільки від частини власного утримання (за вирахуванням частки участі перестраховика у виплаті)?

5.3. Чи підпадають під неї виплата комісійної винагороди (накопичувально за однією агентською угодою – а це, зазвичай, один договір на посередницькі послуги – за декілька років?), інвестиційна діяльність, тощо?

Відповідно до пункту 7 частини другої статті 35 Закону України «Про страхування» страховик зобов'язаний надавати Національному банку інформацію про **витрати за однією операцією та/або правочином на суму, що перевищує 15 відсотків регулятивного капіталу страховика.**

Оскільки Закон не встановлює особливостей чи виключень до таких операцій та правочинів, під зазначену вимогу **підпадають усі витрати та правочини, у тому числі страхові виплати, винагорода страховому/перестраховому посереднику, операції з перестраховування тощо.**

Така інформація надається відповідно до підпункту 2 пункту 3 пояснювальної записки до регуляторної звітності страховика.

Відповідно до додатку 7 Постанови 190 Пояснювальна записка до звітності страховика має містити інформацію щодо пов'язаних зі страховиком осіб. Згідно пп. 9 ч. 1 ст. 36 Закону України «Про страхування» до пов'язаних осіб також належить «будь-яка особа, через яку проводиться операція в інтересах осіб, зазначених у пунктах 1-8 цієї частини». В звітності страховика треба багато показників показувати в розрізі пов'язана особа чи ні. На який нормативно-правовий акт орієнтуватися у визначенні «пов'язана особа» для звітності регулятора?

Визначення пов'язаної із страховиком особи встановлено у статті 36 Закону України «Про страхування». Окремого нормативно-правового акта Національного банку, що встановлює ознаки з метою визначення пов'язаних осіб, у тому числі з метою визначення пов'язаних осіб, зазначених у пункті 9 частини першої статті 36 Закону, наразі не передбачається. У пояснювальній записці до регуляторної звітності, якщо прямо не зазначено інше, необхідно розкривати інформацію щодо пов'язаних осіб відповідно до зазначеного у Законі визначення.

Загальні питання подання регуляторної звітності 2024

У регуляторному балансі страховики повинні вказати технічні резерви розраховані за методикою НБУ. Для договорів, які оцінюються на основі GMM моделі, резерви у регуляторному балансі будуть менше на величину балансу CSM від резервів розрахованих за МСФЗ 17.

По лайфу не розуміємо, як правильно відображати CSM, який розрахований у фінансовій звітності, у звітних регуляторних формах - він стає частиною капіталу і якого рівня, якщо він не є частиною TP? Як проводити зміну CSM через P&L та в капіталі в регуляторній звітності?

Величина CSM не входить до складу технічних резервів, порядок формування яких визначено Положенням №203. Відповідно її розмір та зміна не відображається в регуляторній звітності у складі технічних резервів чи їх зміни і не впливає на визначення технічного результату у файлі IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування".

У даних показників файлу IRB2, окрім показника IRB20013 «Резерв узгодження», зазначається балансова вартість відповідних показників, тобто дані фінансової звітності, які не перераховуються з метою заповнення цього файлу. Натомість показник IRB20013 «Резерв узгодження» відображає різниці між вартістю активів та зобов'язань, розрахованих відповідно до Положення 203, та вартістю активів та зобов'язань за утримуваними контрактами перестраховування та випущеними страховими контрактами, розрахованих відповідно до вимог МСФЗ. Однак звертаємо увагу, що даний показник є довідковим і на суму власного капіталу не впливає.

Згідно Положення 201 оцінка складових регулятивного капіталу першого, другого та третього рівнів здійснюється згідно з МСФЗ. Серед переліку складових, що включаються до складу регулятивного капіталу відсутня контрактна сервісна маржа. Разом з тим, якщо Страховик має запас прийнятних активів більший, ніж визначено через прямі складові кожного з рівнів РК, такий запас збільшить регулятивний капітал II рівня.

Чи потрібно страховику визнавати резерви очікуваних кредитних збитків щодо фінансових активів, якщо компанія починає застосування МСФЗ 9 одночасно з МСФЗ 17, станом на 01.01.2023 р.?

У НБУ немає повноважень щодо роз'яснення вимог МСФЗ, в тому числі і вимог щодо визнання резерву очікуваних кредитних збитків відповідно до МСФЗ 9 Фінансові інструменти.

IRB3 "Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення"

*Чи мають данні форми довідника Н032 дорівнювати категорії «Технічні резерви» у IRB3?
Якщо резерви розраховуються за спрощеним методом чи необхідно заповнювати 2 рядки однаковою сумою - 01 та 06? Чи ми маємо розкрити лише рядок 01?*

Показник «Технічні резерви» файлу IRB3 у даних звітності відображається у розрізі значень довідника Н032, що містить як узагальнюючі значення так і часткові, тому показник «Технічні резерви» в розрізі значень довідника Н032 не підсумовується. При розрахунку показників IRB10024 «Активи, усього» та IRB30010 «Забезпечення та зобов'язання, усього» показники IRB10011 «Технічні резерви за договорами вихідного перестраховування» та IRB30002 «Технічні резерви» включається до підсумку активів та зобов'язань в розрізі значень довідника Н032 «01» Резерв премій та «02» Резерв збитків.

У разі якщо резерв незароблених премій дорівнює резерву премій інформація зазначається в двох рядках окремо по резерву премій та резерву незароблених премій.

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

Термін "Зароблена премія" в стандарті МСФЗ 17 замінений на "Страховий дохід". Пропонуємо узгодити термінологію з МСФЗ 17 та змінити назву показника. В цьому разі, внести відповідні зміни в інші показники/НПА

Відповідно Правил формування показників файлу IRPL в показнику IRPL0011 «Зароблені премії» зазначається сума зароблених страхових премій за договорами страхування, співстрахування і вхідного перестраховування (доходу від страхування) розрахована відповідно до внутрішньої політики формування технічних резервів страховика. Даний показник розраховується і надається в звітності у разі використання спрощеної моделі оцінки резерву премій (підхід на основі розподілу премії). Відповідно до пункту 56 Положення 203 доходом від страхування за розрахунковий період є частка очікуваних страхових премій та премій, отриманих у поточному та в попередньому періодах (за винятком будь-якого інвестиційного компонента та з урахуванням вартості грошей у часі, якщо страховик прийняв рішення коригувати резерв премій так, щоб він відображав вартість грошей у часі), віднесена на цей період. Формула розрахунку зазначена в п.3 Додаток 3 Положення 203.

Чисті зароблені премії - стандартом МСФЗ 17 такий показник не передбачений, стандарт чітко розділяє портфелі прямого страхування та перестраховування. Пропонуємо замінити на "Страховий дохід перестраховика", який буде визначитись за договорами перестраховування.

Показник IRPL0012 «Чисті зароблені премії» використовується при розрахунку показника IRPL0037 «Технічний результат страхової (перестрахової) діяльності» та розраховується і надається в звітності у разі використання спрощеної моделі оцінки резерву премій (підхід на основі розподілу премії). Розраховується як різниця суми зароблених премій (доходу від страхування) та суми витрат за договорами вхідного перестраховування у розрахунковому (звітному) періоді (дохід перестраховика від перестраховування) розрахованих відповідно до внутрішньої політики формування технічних резервів страховика. Згідно вимог глави 19 Положення 203.

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

Прохання надати визначення розрахунку та визначення показників, які приймаються участь у формуванні показника IRPL0037 «Технічний результат страхової (перестрахової) діяльності» за Постановою 190.

В опису параметрів правил формування показника IRPL0037 «Технічний результат страхової (перестрахової) діяльності» зазначено, що технічний результат (результат страхової діяльності) у звітному періоді визначається як алгебраїчна різниця доходів і витрат страхової (перестрахової) діяльності. Формула розрахунку залежить від моделі оцінки резерву премій обраної страховиком.

Спрощена модель оцінки резерву премій

- IRPL0012 Чисті зароблені премії
- + IRPL0016 Перестрахові виплати від перестраховиків
- + IRPL0017 Компенсація часток викупних сум від перестраховиків
- + IRPL0019 Доходи від компенсації витрат, пов'язаних із врегулюванням збитків перестраховиком
- + IRPL0023 Комісійний дохід від інших страховиків та перестраховиків
- + IRPL0032 Доходи від розміщення коштів у централізованих страхових резервних фондах МТСБУ
- + IRPL0033 Доходи, що отримуються від регресів та суброгацій
- + IRPL0034 Інші доходи страхової (перестрахової) діяльності

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

- IRPL0007 Податок на дохід за договорами страхування
- IRPL0010 Податки під час здійснення операцій з перестраховування з перестраховиками-нерезидентами
- IRPL0013 Страхові виплати, крім ануїтету
- IRPL0014 Страхові виплати у вигляді ануїтету
- IRPL0018 Витрати на врегулювання збитків
- IRPL0020 Комісійна винагорода страхових посередників
- IRPL0021 Інші аквізиційні витрати
- IRPL0022 Витрати на ведення та обслуговування страхової діяльності
- IRPL0035 Відрахування до інших фондів Моторного (транспортного) страхового бюро України
- IRPL0036 Інші витрати страхової (перестрахової) діяльності

+(-) Величина зміни компоненту збитку (файл IRB3: IRB30002 за метрикою T070_2, для якого H032= 14 - IRB30002 за метрикою T070_1, для якого H032=14)

+(-) Величина зміни резерву збитків*

+(-) Величина зміни резерву збитків за договорами вихідного перестраховування

**Резерв збитків для розрахунку приймається без урахування врегульованих заявлених вимог, за якими прийнято рішення про визнання випадку страховим та розмір страхової виплати / страховик зобов'язаний здійснити повернення суми страхової премії або її частини, але оплата ще не здійснена в повному обсязі*

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

Загальна модель оцінки резерву премій

- IRPL0001 Страхові (перестрахові) премії за класами іншими, ніж страхування життя
- + IRPL0002 Одноразові страхові (перестрахові) премії за договорами за класами страхування життя, які почали діяти в звітному періоді
- + IRPL0003 Періодичні страхові (перестрахові) премії за договорами за класами страхування життя, які почали діяти в звітному періоді
- + IRPL0004 Одноразові страхові (перестрахові) премії за договорами за класами страхування життя, які почали діяти в попередніх звітних періодах
- + IRPL0005 Періодичні страхові (перестрахові) премії за договорами за класами страхування життя, які почали діяти в попередніх звітних періодах
- IRPL0006 Частки страхових (перестрахових) премій, що повертаються страхувальникам (перестраховальникам)
- + IRPL0009 Частки перестрахових премій, передані в перестраховання, що повертаються перестраховиками
- + IRPL0016 Перестрахові виплати від перестраховиків
- + IRPL0017 Компенсація часток викупних сум від перестраховиків
- + IRPL0019 Доходи від компенсації витрат, пов'язаних із врегулюванням збитків перестраховиком
- + IRPL0023 Комісійний дохід від інших страховиків та перестраховиків
- + IRPL0032 Доходи від розміщення коштів у централізованих страхових резервних фондах МТСБУ
- + IRPL0033 Доходи, що отримуються від регресів та суброгацій
- + IRPL0034 Інші доходи страхової (перестрахової) діяльності

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

- IRPL0008 Перестрахові премії, передані в перестраховання
- IRPL0013 Страхові виплати, крім ануїтету
- IRPL0014 Страхові виплати у вигляді ануїтету
- IRPL0018 Витрати на врегулювання збитків
- RPL0022 Витрати на ведення та обслуговування страхової діяльності (які не враховані в резерві премій)
- IRPL0036 Інші витрати страхової (перестрахової) діяльності
- +(-) Величина зміни заборгованості страхувальників (перестраховальників) перед страховиком за страховими преміями
- +(-) Величина зміни заборгованості страховика перед перестраховиками за перестраховими преміями
- +(-) Величина зміни резерву премій (файл IRB3: IRB30002 за метрикою T070_2, для якого H032= 1 - IRB30002 за метрикою T070_1, для якого H032=1)
- +(-) Величина зміни резерву премій за договорами вихідного перестраховання (файл IRB1: IRB10011 за метрикою T070_2, для якого H032= 1 – IRB10011 за метрикою T070_1, для якого H032=1)
- +(-) Величина зміни резерву збитків* (файл IRB3: IRB30002 за метрикою T070_2, для якого H032= 2 - IRB30002 за метрикою T070_1, для якого H032=2)
- +(-) величина зміни резерву збитків за договорами вихідного перестраховання (файл IRB1: IRB10011 за метрикою T070_1, для якого H032= 2 – IRB10011 за метрикою T070_2, для якого H032=2)

** Резерв збитків для розрахунку приймається без урахування врегульованих заявлених вимог, за якими прийнято рішення про визнання випадку страховим та розмір страхової виплати, але оплата ще не здійснена в повному обсязі.*

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

RPL0024 "Величина зміни технічних резервів за класами страхування життя, яка відповідає інвестиційним доходам, що застосовуються для розрахунку страхових тарифів", IRPL0025 "Величина зміни технічних резервів за класами страхування життя, що відповідає індексації розмірів страхових сум та/або страхових виплат за офіційним індексом інфляції". Якщо при розрахунку резерву премій відповідно до загальної моделі дані величини не розраховуються, яка буде рекомендація НБУ по заповненню даних показників?

У показниках IRPL0024 - IRPL0030, в тому числі у запитуваних показниках IRPL0024, IRPL0025, фактично зазначається вартісний вимір зміни резервів за рахунок впливу різних факторів. Для визначення даних для заповнення цих показників необхідним є проведення відповідного аналізу. Раніше подібні показники також вимагалися до заповнення страховиками у файлі IR4

Чи повинні відображатися в показнику IRPL0001 нараховані премії без врахування частки страхових (перестрахових) премій, що повертаються страхувальникам (перестраховальникам), тобто показника IRPL0006. Таким чином нараховані премії всього повинні дорівнювати IRPL0001-IRPL0006?

В показнику IRPL0006 відображаються сторно частки нарахованої премії лише при розторгненні договорів та поверненню коштів клієнту чи можливо також відображати сторно премії в зв'язку з несплатою клієнтом чергової частини платежу (сторно несплаченої дебіторки, в такому разі клієнту нічого не повертається)?

Так нараховані премії всього повинні дорівнювати різниці показників IRPL0001 та IRPL0006. В показнику IRPL0006 відображаються сторно частки нарахованої премії як при розторгненні договорів та поверненню коштів клієнту так і сторно премії в зв'язку з несплатою клієнтом чергової частини платежу (сторно несплаченої заборгованості страхувальників (перестраховальників)).

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

В Description зазначено, що відображаються нараховані витрати, але вплив на P&L мають зароблені витрати. Яким чином результат в P&L буде враховувати компоненту DAC в резерві премій, щоб у витратах визнавали зароблені, а не нараховані витрати?

Файл регуляторної звітності IRPL «Дані про показники діяльності зі страхування» не є аналогом звіту про сукупний дохід, прибуток або збиток складеного на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності і складається відповідно до вимог Правил № 123.

Показник IRPL0038 Інвестиційний дохід від розміщення коштів технічних резервів передбачений тільки для класів Лайфу. Де відображати страхові фінансові витрати (IFIE) за класами Нон-лайфу (наприклад, для резерву збитків).

Сума нарахованих доходів від інвестиційної діяльності, в тому числі інвестиційного доходу від розміщення коштів технічних резервів, та витрат, пов'язаних з управлінням інвестиціями за класами страхування life та non-life відображається у показниках IRPL0040 та IRPL0041 відповідно. Показник IRPL0038 є деталізацією показника RPL0040 лише за класами страхування життя.

У звіті IRPL0013 "Страхові виплати, крім анuitету" з довідника H015 можна обрати варіанти код типу контрагента 2, 5, 6, 7, А, В. В яких випадках слід обирати тип контрагента «Страхувальник...», а в якому - «Вигодонабувач...»?

В залежності від того який контрагент фактично отримує виплату страхувальник чи вигодонабувач незалежно від форми здійснення страхової виплати. У разі отримання страхової виплати застрахованою особою чи потерпілою особою обирається значення «А-Вигодонабувач – фізична особа».

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

Чи вірно наведено розподіл витрат 3х категорій по показниках нового регуляторного IRPL нижче. Якщо ні, прокоментуйте, будь ласка, куди відносити витрати, які неможливо віднести безпосередньо на портфель страхових контрактів? Інші аквізиційні витрати (IRPL0021)= Аквізиційні витрати Витрати на ведення та обслуговування страхової діяльності (IRPL0022) = Витрати на ведення та обслуговування страхової діяльності Витрати, які неможливо віднести безпосередньо на портфель страхових контрактів (IRPL0036) = Витрати, які неможливо віднести безпосередньо на портфель страхових контрактів.

Класифікація видів витрат в IRPL відповідає переліку витрат визначеного в Положенні 203, до правил та особливостей формування показників витрат будуть внесені відповідні уточнення.

Аквізиційні витрати, витрати на ведення і обслуговування страхової діяльності, витрати на врегулювання збитків, витрати на отримання регресів, витрати на управління інвестиціями – усі вони включають прямі та непрямі витрати. Непрямі витрати розподіляються відповідно до правил, визначених в обліковій політиці страховика. У разі відсутності в обліковій політиці драйверів (ключів) розподілу (алокації) непрямих витрат, в якості драйвера (ключа розподілу) у правилах формування показників IRPL запропоновано такий драйвер (ключ).

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

IRPL0018 «Витрати на врегулювання збитків» Метрика T070 - сума нарахованих прямих та непрямих витрат страховика, пов'язаних з урегулюванням заявлених збитків (вимог), що виникли у зв'язку з настанням подій, що мають ознаки страхового випадку, що у внутрішній політиці формування технічних резервів страховика включені до складу витрат на врегулювання збитків.

IRPL0020 «Комісійна винагорода страхових посередників» Метрика T070 - сума нарахованих аквізиційних витрат на комісійну (агентську, брокерську) винагороду страховим посередникам (страховому агенту, страховому / перестраховому / страховому та перестраховому брокеру), пов'язану з діяльністю щодо реалізації страхових та/або перестрахових продуктів страховими посередниками.

IRPL0021 «Інші аквізиційні витрати» Метрика T070 - сума нарахованих інших аквізиційних витрат, прямих та непрямих, крім витрат на комісійну (агентську, брокерську) винагороду страховим посередникам (страховому агенту, страховому / перестраховому / страховому та перестраховому брокеру), що у внутрішній політиці формування технічних резервів включені до складу аквізиційних.

IRPL0022 «Витрати на ведення та обслуговування страхової діяльності» Метрика T070 - сума нарахованих прямих та непрямих витрат страховика (інших, ніж аквізиційні витрати, витрати на врегулювання збитків, витрати на управління інвестиціями) включаючи пов'язані з адмініструванням страхової діяльності (у тому числі витрати, пов'язані з унесенням змін до умов договору), що у внутрішній політиці формування технічних резервів страховика включені до складу витрат на ведення та обслуговування страхової діяльності. Відповідно до Положення №203 страховик, який не формує очікувані регреси, включає витрати на отримання регресів до витрат на ведення і обслуговування страхової діяльності.

IRPL0036 «Інші витрати страхової (перестрахової) діяльності» Метрика T070 - сума нарахованих інших витрат страхової (перестрахової) діяльності, які відповідно внутрішньої політики формування технічних резервів не включені до складу аквізиційних витрат, витрат на врегулювання збитків, витрат на ведення та обслуговування страхової діяльності та витрат на управління інвестиціями та які не віднесені безпосередньо на портфель страхових контрактів.

IRPL "Дані про показники діяльності зі страхування"

Витрати на ведення та обслуговування страхової діяльності мають битися на атрибутивні та неатрибутивні? Чи має це бути враховано при розрахунку компоненту збитковості?

Згідно пункту 12 Положення 203, страховик визначає перелік грошових потоків, які перебувають у межах договору, відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності 17 "Страхові контракти" (далі – МСФЗ 17). Також страховик враховує в оцінці зобов'язань за когортою договорів усі майбутні грошові потоки в межах кожного договору в складі когорти. У пункті Б65 МСФЗ 17 наведений перелік **усіх грошових потоків, що мають бути враховані при оцінці зобов'язань за договорами страхування** (із врахуванням виключень згідно пункту Б66 МСФЗ 17). Серед цих грошових потоків є як такі, що можна прямо віднести до виконання зобов'язань за окремим договором, так і непрямі (за умови виконання відповідних критеріїв).

Компонент збитку є складовою технічних резервів. Зазначений вище пункт 12 Положення 203 застосовується до розрахунку всіх технічних резервів, включно із компонентом збитку.

Якщо компанія вирішила нараховувати відстрочені аквізиційні виплати з 1.01.24 чи допускається нарахування відстрочених аквізиційних витрат за договорами дія яких починається з 01.01.24? Чи потрібно нараховувати по всім діючим договорам?

Модель оцінки зобов'язань за договорами, включно із усіма пов'язаними із розрахунками опціями (наприклад, врахуванням аквізиційних витрат, застосування дисконтування тощо) фіксується на рівні когорти. Відповідно, якщо договори відносяться до різних когорт, модель оцінки зобов'язань за договорами або окремі опціональні елементи моделі можуть відрізнитись.

Чи можна аквізиційні витрати, які понесені в 1 кв. 2024 р. та повністю віднесені на витрати в цьому ж кварталі, включити в розрахунок НЗП за 1 кв. 2024 р., тим самим зменшити суму НЗП?

Якщо страховик прийняв рішення визнавати аквізиційні витрати в звітному періоді, у якому вони фактично понесені, відповідно до вимог пункту 58 Положення 203, то згідно підпункту 1 пункту 56 Положення 203 страховик **зменшує резерв незаробленої премії на аквізиційні витрати**, понесені протягом розрахункового періоду. Варто зазначити, що згідно підпункту 2 пункту 55 Положення 203, страховик також **має збільшити резерв незаробленої премії на амортизацію аквізиційних витрат**, визнаних у розрахунковому періоді.

IR13 "Дані про розрахунок платоспроможності страховика"

R130021 "Технічні резерви, крім маржі ризику, сформовані за договорами вхідного перестраховування (платоспроможність)". Чи правильно ми розуміємо, що даний показник можна не заповнювати, якщо страховик не містить матеріального об'єму вхідного страхування відповідно до положення 203?

Так. Відповідно підпункту 10 пункту 3 розділу I Положення 203 страховик формує та веде облік технічних резервів окремо за зобов'язаннями за договорами прямого страхування, за зобов'язаннями за договорами вхідного перестраховування [з урахуванням матеріальності (суттєвості)] та за зобов'язаннями за договорами вихідного перестраховування. Рівень матеріальності (суттєвості) вважається порушеним, якщо розмір отриманої премії за договорами вхідного перестраховування за останні 12 місяців перевищує 10% від розміру отриманих премій за таким портфелем договорів.

Не бачимо сенсу виділяти показник «Технічні резерви, сформовані за договорами вихідного перестраховування договорів вхідного перестраховування (платоспроможність)» та пропонуємо прибрати таку деталізацію та залишити три типи договорів: прями, вхідне перестраховування та вихідне перестраховування

Показники IR130020 Технічні резерви, сформовані за договорами вихідного перестраховування договорів страхування (платоспроможність) та IR130022 Технічні резерви, сформовані за договорами вихідного перестраховування договорів вхідного перестраховування (платоспроможність) необхідні для розрахунку капіталу платоспроможності (КПlife) для класів страхування життя за формулою визначеною в пункті додатку 2 Постанови 201

IR14 Дані про дебіторську та кредиторську заборгованість страховика (1)

Чи мають данні у IR140001-140010 формі IR14 дорівнювати категорії «Дебіторська заборгованість за операціями страхування та перестраховування» у IRB1?

Показники регуляторного балансу		Показники файлу IR14	
IRB10013	Дебіторська заборгованість за операціями страхування та перестраховування	IR140001	Дебіторська заборгованість за страховими (перестраховими) преміями
		IR140002	Дебіторська заборгованість за перестраховими преміями, переданими перестраховикам
		IR140003	Дебіторська заборгованість за розміщеними грошовими коштами страховика в гарантійних фондах асистанських компаній та/або безпосередньо в гарантійних фондах закладів охорони здоров'я
		IR140004	Дебіторська заборгованість за здійсненими страховими виплатами (страховими відшкодуваннями) за іншого страховика за договорами страхування в межах класу страхування 10 та угодами прямого врегулювання збитків (вимог) за такими договорами
		IR140005	Інша дебіторська заборгованість за договорами страхування (перестраховування)
		IR140006	Дебіторська заборгованість за страховими виплатами, крім прямого врегулювання в межах класу страхування 10
		IR140007	Дебіторська заборгованість за часткою страхових виплат, витрат, викупних сум, що компенсується перестраховиками
		IR140008	Дебіторська заборгованість за регресними зобов'язаннями
		IR140009	Дебіторська заборгованість за аквізиційними витратами
IRB10020	Інша дебіторська заборгованість (крім дебіторської заборгованості за операціями страхування та перестраховування)	IR140010	Інша дебіторська заборгованість (крім дебіторської заборгованості за операціями страхування та перестраховування)

У показниках IR140001-IR140009 відображається сума не врахованої при розрахунку технічних резервів заборгованості. Наприклад: по показнику IR140001 сума дебіторської заборгованості за страховими преміями, що виникає у разі несплати премії на дату закінчення строку страхового (перестрахового) покриття. По показнику IR140010 в тому числі заборгованість страхових посередників перед страховиком за грошовими коштами, отриманими від страхувальників (перестраховальників) на виконання договорів страхування (перестраховування).

IR14 Дані про дебіторську та кредиторську заборгованість страховика (2)

Показники регуляторного балансу		Показники файлу IR14	
RB30007	Кредиторська заборгованість за операціями страхування та перестраховання	IR140011	Кредиторська заборгованість за страховими (перестраховими) преміями
		IR140012	Кредиторська заборгованість за перестраховими преміями, належними перестраховикам
		IR140015	Кредиторська заборгованість за часткою страхових виплат, витрат, викупних сум, що компенсується перестраховиками
		IR140016	Кредиторська заборгованість за регресними зобов'язаннями
		IR140017	Кредиторська заборгованість за аквізиційними витратами
		IR140018	Кредиторська заборгованість з витрат на врегулювання
		IR140021	Інша кредиторська заборгованість за договорами страхування (перестраховання)
IRB30002	Технічні резерви	IR140013	Кредиторська заборгованість за страховими виплатами, крім прямого врегулювання в межах класу страхування 10
		IR140014	Кредиторська заборгованість перед страховиками за здійсненими страховими виплатами (страховими відшкодуваннями) за договорами страхування в межах класу страхування 10
		IR140020	Кредиторська заборгованість за страховими платежами, які підлягають поверненню страховальнику (перестраховальнику) відповідно до умов договору або законодавства України
IRB30008	Кредиторська заборгованість інша, ніж кредиторська заборгованість за операціями страхування та перестраховання	IR140019	Кредиторська заборгованість за помилково перераховані кошти на рахунок страховика
		IR140022	Інша кредиторська заборгованість (крім кредиторської заборгованості за операціями страхування та перестраховання)

Інформація за показниками IR140011-IR140012, IR140015-IR140018, IR140020, IR140021 не відображається в звітності у разі врахування її при розрахунку технічних резервів. Наприклад: у показнику IR140011 зазначається сума кредиторської заборгованості страховика перед страховальниками за одержаними авансом страховими преміями за договорами прямого страхування, у разі не визнання когорта за такими договорами на звітну дату. У показниках IR140013-IR140014 сума заборгованості за заявленими вимогами у разі прийняття на звітну дату рішення про визнання випадку страховим та розмір страхової виплати, але не здійснення оплати в повному обсязі.

IR16 "Дані про страхові виплати та про відомі події, що мають ознаки страхових (заявлені збитки)"

Питання по показнику IR16. По довіднику H015 в типах контрагента є як страхувальник-фізична особа, так і вигодонабувач-юридична особа. У випадку надання звітності за показником IR160002 (заявлені збитки), для збитків, де страхувальник фізична особа, а вигодонабувач юридична особа (банк), що обирати. А якщо в договорі 2 вигодонабувача (фіз та юр) та на момент подання звітності, ми не знаємо, хто фактично буде отримувачем, оскільки це залежить від наявності/відсутності заборгованості страхувальника перед банком на момент прийняття рішення?

По заявленим збиткам надається інформацію за тією особою, яка повідомила (заявила) про настання події, що має ознаки страхового випадку

IR19 "Дані про розвиток збитків та інших показників діяльності страховика (трикутники)"

IR190001 "Зароблені страхові премії (трикутники)". Яке визначення Заробленої страхової премії для загальної моделі оцінки (GMM) – чи правильно ми розуміємо, що це Страховий дохід, що визначається відповідно до МСФЗ 17? Якщо портфелі накопичувальних договорів не містять розрізу параметру Z220 (вид клієнта) при розбивці на когорти і застосовано загальну модель оцінки резерву премій – чи очікує НБУ заповнення розрізу Z220 в такому випадку і яким чином?

Показники файлу IR19 не заповнюються страховиками, що використовують загальну модель оцінки (GMM). В звітності за 1 квартал 2024 року по довіднику код виду клієнта (Z220) рекомендуємо зазначати 0 - для страхувальника - фізичної особи, а з I півріччя 2024 року Параметр Z220 – код виду клієнта буде набувати значення відсутності розрізу (= #). Відповідні зміни та доповнення будуть внесені до правил формування показників IR190001 - IR190008.

Вказувати зароблену премію (IR190001, IR190002), починаючи тільки з 2023 року (максимум - з 2022 року), оскільки за старими періодами розрахунки здійснені згідно зі старим стандартом та в інших розрізах. Чи можна даний розріз додавати тільки для НРП Q010_2=1 (починаючи з 01.01.2024 року)?

Якщо з метою формування технічних резервів страховик використовує дані лише за 2023 рік – тоді так, лише за 2023 рік

НРП Q010_2=6 - для усіх інших років, що передують року X-4. Якщо немає можливості подати дані за всі роки з моменту створення компанії, яка мінімальна кількість років повинна бути показана для НРП Q010_2=6.

Період, за який страховиком використовуються дані для формування технічний резервів страховика (IBNR)

IR19 "Дані про розвиток збитків та інших показників діяльності страховика (трикутники)"

IR190003, IR190004, IR190006, IR190007 - трикутники виплат та P33.

подавати ті, які використав актуарій для розрахунку IBNR? Чи ті, що співпадають з іншими звітними формами (балансовими статтями)?

Наприклад, відповідно до постанови 203 актуарій при розрахунку може об'єднати декілька валютних портфелів в один (у разі незначущості) та проводити розрахунок на одному трикутнику по "основній" валюті. При цьому у IRB30002 резерв заявлених збитків потрапить з розбивкою на свої фактичні валюти.

Каско та ЖД транспорт в одній лінії бізнесу згідно Методики НБУ, але природа ризиків дуже різна. Тому актуарій буде розподіляти таку лінію бізнесу на різні трикутники.

Якщо трикутники в IR19 потрібно подавати як розрахував актуарій компанії, то є ризик не співпадіння розрахункового резерву РПНУ з причини розподілу трикутників на більш детальні когорти.

Показники файлу IR19 у звітності розкриваються за такими лініями бізнесу, як А2 "Здоров'я (медичне страхування)", А3 "ОСЦПВ", А4 "Зелена картка", А6 "КАСКО" (окрім ризиків за класом 4 Страхування залізничного рухомого складу). Відповідні зміни та доповнення будуть внесені до правил формування показників IR190001 - IR190008.

подавати необхідно дані, як вказано у description_IR19: у валюті розрахунку технічного резерву (розрахунку IBNR); без застосування викидів, спрощень та інших дозволених модифікацій; без урахування очікуваних регресів, ефекту дисконтування. Інформація у показниках IR190001 - IR190007 надається незалежно від методів формування відповідних технічних резервів страховиком за відповідними лініями бізнесу

Звертаємо увагу, що показники IR190003 та IR190006 передбачають подання даних фактично сплачених страхових виплат/отриманих часток страхових виплат від перестраховиків.

Можемо вказувати нараховані виплати та RBNS без кредиторської заборгованості за страховими виплатами? Щоб розрахунок в трикутниках відповідав показникам в P&L та Run-off тесті. Якщо страховик буде найкращу оцінку майбутніх виплат на базі нарахованих виплат – чи можна в показник IR190003 заповнювати «нараховані виплати»?

подавати необхідно дані, як вказано у правилах формування показників IR19:

- показники IR190001 - IR190008 визначаються відповідно до вимог нормативно-правового акта Національного банку України щодо порядку формування страховиками технічних резервів (Положення 203), у тому числі показник IR190004 (резерв заявлених, але не виплачених збитків за договорами прямого страхування та вхідного перестраховання). Відповідно показник IR190004 повинен зобов'язання страховика, що не врегульовані або врегульовані не в повному обсязі (не здійснено повної оплати);
- показники IR190003 та IR190006 передбачають подання даних фактично сплачених страхових виплат/отриманих часток страхових виплат від перестраховиків.

IR19 "Дані про розвиток збитків та інших показників діяльності страховика (трикутники)"

Показник IR190008 яким чином розподіляється у звітності по валютам у прив'язці до валюти заявленої вимоги або до валюти договору страхування (портфелю)?

IR190003 Метрика T071 – сума страхових виплат за відповідною лінією бізнесу за страховими випадками, що сталися протягом розрахункового періоду. Параметр R030 – якщо частка валюти не суттєва – чи можна все показувати як гривню?

IR190001, IR190002 Параметр R030 – код валюти або банківського металу (довідник R030), не повинен дорівнювати значенню відсутності розрізу (≠ #). Потрібно надати інформацію про дохід від страхування в розрізі валют. Яку валюту вказувати: валюту премії, валюту відповідальності? Якщо частка валюти не суттєва – чи можна все показувати як гривню?

Подавати необхідно дані, як вказано у description_IR19: у валюті розрахунку технічного резерву (розрахунку IBNR)

IR190004, IR190005. Параметр R030 – код валюти або банківського металу (довідник R030), не повинен дорівнювати значенню відсутності розрізу (≠ #). Якщо страховик виділяє прихований вплив валюти на резерв збитків, і цей ефект виділяє сумарно на портфелі, без розбивки на періоди і аналітики. Чи можна цей вплив не показувати для цілей заповнення даного звіту?

Показник IR190004 - заявлені, але не виплачені збитки за договорами прямого страхування та вхідного перестраховування
Показник IR190005 - збитки, що виникли, але не заявлені, за договорами прямого страхування та вхідного перестраховування

Дані у цих показниках подаються у валюті розрахунку технічного резерву (розрахунку IBNR)

Припускаємо, що зазначені обставини щодо впливу валют на резерв збитків все ж страховик повинен розподіляти на періоди, в першу чергу, з метою дотримання вимог Положення 203 щодо перевірки достатності резервів збитків. Відповідно і у показниках файлу IR19 це матиме відповідне відображення.

Питання по IR19: "Чи вірно ми розуміємо, що дана інформація заповнюється лише по A1 - B9, C1, C2 кодам виду/лініям бізнесу, тобто Life страховикам дану інформацію заповнювати не потрібно?"

Так

IR20 "Дані про кількість договорів страховика, застрахованих фізичних осіб та страхових подій (випадків)"

Показник IR200024 "Кількість випадків реалізації переданого страхувальником або іншою особою права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки" Кількість випадків реалізації – це означає, що зазначаються ті, де виставлено вимогу?

чи кількість випадків реалізації – це означає, що зазначаються ті, де отримано кошти?

Зазначаються, ті де виставлено вимогу

IR200024 "Кількість випадків реалізації переданого страхувальником або іншою особою права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки" Чи мають сюди (у звіти) потрапляти збитки, які врегульовуються страховиком в рамках Положення про Пряме врегулювання в якості страховика постраждалого?

Ні, в цьому показнику збитки, які врегульовуються страховиком в рамках Положення про Пряме врегулювання не зазначаються

Показник IR200019 : «Кількість договорів прямого страхування та вхідного перестрахування, за якими не виконано страхові зобов'язання у визначений договором або законом термін на кінець звітнього періоду». Які ознаки невиконання зобов'язання? Строк виплати по факту прийняття рішення? Якщо так, то чи входить сюди, виплати, заморожені на вимогу Закону про запобігання тероризму...

Зупинення фінансових операцій здійснюється відповідно до статті 23 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон 361-ІХ), якою, зокрема, передбачені терміни зупинення та поновлення фінансових операцій.

Зупинення фінансової операції згідно зі статтею 23 361-ІХ не може вважатися припиненням зобов'язання.

Отже, зобов'язання страховика із здійснення страхової виплати, яке зупинене відповідно до вимог статті 23 Закону 361-ІХ, має бути відображено в показнику IR200019

IR20 "Дані про кількість договорів страховика, застрахованих фізичних осіб та страхових подій (випадків)"

Питання щодо заповнення форми IR20, показник IR200017 «Кількість укладених договорів вихідного перестрахування, що набули чинності протягом звітного періоду».

Ситуація: укладено 1 договір перестрахування з 5 перестраховиками (є пов'язані і непов'язані особи) по 5 лініях бізнесу по кожному перестраховику. Для розкриття даного показника як ми маємо вказувати кількість договорів враховуючи, що ми маємо розкривати показник за довідниками: лінія бізнесу, тип договору перестрахування, резидент/нерезидент, пов'язана/непов'язана особа. Тобто 1 договір = 5 ліній бізнесу = 5 договорів? Але як має розкриватись інформація по довіднику «пов'язані і непов'язані особи», адже по одній лінії бізнесу є один договір, але один перестраховик може бути пов'язаною, а інший непов'язаною особою.

У такому разі якщо хоч би один зі перестраховиків є пов'язаною особою в звітності зазначається, що укладено один договір з пов'язаною особою та один договір з непов'язаною особою незважаючи на те, що фактично укладено один договір.

Питання по показниках IR200014 та IR 200015 У зазначених показниках необхідно надавати інформацію по страхувальниках, з якими було укладено договори страхування чи мова йде саме про застрахованих осіб, як об'єкт договору (наприклад як у особистому страхуванні)

У зазначених показниках зазначається інформація про кількість застрахованих фізичних осіб за договорами прямого страхування. Наприклад за договором медичного страхування страхувальником є роботодавець, а застрахованими працівники підприємства, то у показнику IR200014 «Кількість застрахованих фізичних осіб за договорами прямого страхування на кінець звітного періоду» зазначається кількість застрахованих працівників підприємства на кінець звітного періоду.

IR21 "Дані про кількість працівників та посередників страховика"

Питання щодо коректності формування показників:

-IR210001 "Загальна кількість працівників, які не зайняті реалізацією страхових та/або перестрахових продуктів"

-R210002 "Загальна кількість працівників з реалізації страхових та/або перестрахових продуктів".

Згідно Правил формування показників по файл Description_IR21 до загальної кількості включаються зовнішні сумісники

Але згідно п.2.6.1 Інструкції №286

2.6. Не включаються до облікової кількості штатних працівників такі категорії:

2.6.1 прийняті на роботу за сумісництвом з інших підприємств.

Прохання надати роз'яснення щодо коректного заповнення показника, включати або не включати Зовнішніх сумісників до показника «Загальна кількість працівників»

Так, зовнішніх сумісників включати. В описі параметрів правил формування показників IR210001 та IR210002 зазначено, що в цих показниках зазначається загальна кількість працівників страховика, включаючи штатних працівників, зовнішніх сумісників і працюючих за цивільно-правовими договорами.

IRN2, IRN3 "Дані про структуру активів та розрахунок дотримання вимог до платоспроможності страховика."

Дебіторська заборгованість за укладеними договорами страхування з урахування змін включається до величини техн. резервів. Чи вірно ми розуміємо, що ми даний показник не розкриваємо, оскільки до прийнятних активів він не може бути включений?

Так, оскільки непрострочена дебіторська заборгованість за показниками IRN20001 Непрострочена дебіторська заборгованість за укладеними договорами страхування, IRN20002 Непрострочена дебіторська заборгованість за укладеними договорами вхідного перестраховування, IRN20003 Непрострочена дебіторська заборгованість за окремими договорами вихідного перестраховування, крім дебіторської заборгованості за премії (їх частини), що передані в перестраховування відповідно до пункту 40 Положення 201 не включаються до складу прийнятних активів дані показники в звітності не розкриваються. Будуть внесені зміни до Правил №123 щодо переліку показників файлу IRN2, вищезазначені показники будуть видалені та файл доповнено показником IRN20008 Непрострочена дебіторська заборгованість за нарахованими відсотками від розміщення залишків коштів у централізованих страхових резервних фондах МТСБУ. Зміни до Правил №123 було оприлюднено 20.03.2024.

IRN30001 "Технічні резерви за договорами вихідного перестраховування для цілей дотримання вимог платоспроможності". Як правильно заповнити показник в розрізі параметрів K040, K190, K020, НРП Q001 у випадку застосування загальної моделі оцінки резерву премій за договорами вихідного перестраховування? Чи правильно ми розуміємо, що НБУ очікує також ефект дисконтування резерву збитків в такому ж розрізі?

Необхідним є розподіл технічних резервів за договорами вихідного перестраховування в розрізі перестраховиків.

Зазначені у питанні параметри та некласифіковані реквізити показника, а саме:

- параметр K040 – код країни перестраховика,
- параметр K190 – рейтинг надійності перестраховика,
- НРП K020 – ідентифікаційний/реєстраційний код/номер перестраховика,
- НРП Q001 – найменування перестраховика,

заповнюються за кожним таким перестраховиком.

IRN2, IRN3 "Дані про структуру активів та розрахунок дотримання вимог до платоспроможності страховика.

Питання по рейтингу надійності перестраховика. В довіднику K190 немає рейтингів за українською шкалою, є тільки міжнародні рейтинги. Раніше до українських перестраховиків вибирали # (розріз відсутній), в новій звітності немає можливості вибрати #.

Відповідно до Правил формування показника IRN30001, що подається у звітному файлі IRN3 параметр K190 – рейтинг надійності (Довідник K190) для перестраховиків-резидентів (K040 = 804) та у разі, якщо рейтингування не здійснювалося, набуває значення відсутності розрізу (= #).

Питання щодо норм Положення 203 та Положення 201

На виконання вимог постанови 201 щодо платоспроможності передбачено та описи параметрів його заповнення.» подано повідомлення до НБУ за формою, наведеною в Додатку 2.

*Питання щодо формату Повідомлення: в НПА зазначено наступне «Національний банк розміщує на сторінці свого офіційного Інтернет-представництва шаблон повідомлення, яке подається до Національного банку у форматі *xlsx*, Підкажіть, коли планується розміщення форми для заповнення в форматі *xlsx*?*

Шаблон повідомлення, яке подається до Національного банку у форматі *xlsx*, та описи параметрів його заповнення розміщено за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozmisчено-formu-povidomlennya-schodo-privedennya-strahovoyu-kompaniyeyu-svoyeyi-diyalnosti-u-vidpovidnist-do-vimog-zakonodavstva-v-chastini-zabezpechennya-platospromojnosti-ta-investitsynovi-diyalnosti-strahovika-u-formati-xlsx>

Прошу уточнити щодо очікуваних регресів. Якщо буде можливість включати очікувані реалізовані регреси в резерв збитків, тоді неможливо буде виконати норматив в п. 100 "100.Резерв збитків, які виникли, але не заявлені, за відповідним класом страхування / лінією бізнесу зменшується на суму нереалізованих очікуваних регресів, визначену відповідно до пункту 98 глави 15 розділу IV цього Положення, але не більше ніж 20% від суми резерву заявлених, але не виплачених збитків та резерву збитків, що виникли, але не заявлені.". Про це я вже зазначав в минулому. Чи планується оновити цей пункт з врахуванням того, що підхід щодо включення реалізованих очікуваних регресів змінено?

Таке оновлення не заплановане. Позиція може змінитись на основі аналізу звітності страховиків за 2024 рік.

На зустрічі по резервам було питання щодо компоненту збитку. Чи планується оновлювати підхід (або надати можливість професійного судження як у фінансовій звітності, або хоча б надати можливість розширення розрахункового періоду / не врахування великих збитків)? Якщо залишити так як є, то величина може бути достатньо волатильною, особливо в разі великих збитків

Таке оновлення не заплановане. Позиція може змінитись на основі аналізу звітності страховиків за 2024 рік.

K060 Код виду пов'язаної особи/ K061 Код ознаки пов'язаної особи

K060	K061	Код виду пов'язаної особи
01	1	Контролери установи
02	1	Особи, які мають істотну участь в установі, та особи через яких ці особи здійснюють опосередковане володіння істотною участю в установі
03	1	Керівники установи; керівник підрозділу внутрішнього аудиту, головний ризик-менеджер, головний комплаєнс-менеджер, керівники та члени комітетів ради установи та правління установи
04	1	Споріднені та афілійовані особи установи, у тому числі учасники банківської групи або небанківської фінансової групи
05	1	Власники істотної участі у споріднених та афілійованих особах установи
06	1	Керівники юридичних осіб та керівники банків або фінансових установ, які є спорідненими та афілійованими особами установи, керівник служби внутрішнього аудиту, керівники та члени комітетів цих осіб
07	1	Асоційовані особи фізичних осіб, зазначених у пунктах 1-6 статті 52 Закону України "Про банки і банківську діяльність"
08	1	Юридичні особи, в яких фізичні особи, зазначені в першій частині статті 52 Закону України "Про банки і банківську діяльність", є керівниками або власниками істотної участі
09	1	Будь-яка особа, через яку проводиться операція в інтересах осіб, зазначених у ч.1 ст.52 Закону України "Про банки і банківську діяльність"
10	1	Асоційовані компанії установи, власники істотної участі та керівники асоційованих компаній установи
11	1	Юридичні особи, в яких фізичні особи, які є пов'язаними особами, є керівниками або власниками істотної участі (крім тих, що зазначені у коді 08)
12	1	Будь-яка особа, через яку проводиться операція в інтересах осіб, які є пов'язаними особами (крім тих, що зазначені у коді 09)
98	1	Інші пов'язані особи
99	2	Інші особи (не пов'язані особи)
#	#	Розріз відсутній

В опису до параметра НРП Q020 є посилання на довідник K060. Даний довідник не було надано.

НРП Q020 – код типу пов'язаної зі страховиком особи відповідно до довідника K060 (код виду пов'язаної особи), набуває значень 01 – 06, 10 – 12, 98, 99. Надається інформація про тип пов'язаної зі страховиком особи в залежності від виду відносин і характеру здійснених між страховиком та пов'язаною особою операцій. У разі відповідності одночасно декільком значенням довідника коди зазначаються з використанням розділового знаку “;”.

Довідник K060 доданий для відповідних файлів на сторінці, де розміщені реєстри показників звітності учасників ринку небанківських фінансових послуг.

Відповідно до абзацу другого частини першої статті 36 Закону Про страхування особа вважається пов'язаною із страховиком з моменту виникнення підстав для визначення такої особи пов'язаною із страховиком відповідно до вимог цієї статті. Згідно частини другої статті 36 Закону Про страхування страховик зобов'язаний подавати до Національного банку інформацію про пов'язаних із страховиком осіб у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку. Страховик зобов'язаний враховувати у своїй діяльності визначення особи, пов'язаною із страховиком, з наступного робочого дня після такого визначення.

Н031 Код типу каналу збуту

01	Агентська мережа (фізичні, ФОП та юридичні особи) (крім 2, 4, 5, 6, 7, 09,10)
02	Інший страховик
03	Прямі продажі страховика
04	Банк (у т.ч. банківський агрегатор)
05	Туристичний оператор (туроператор) та/або туристичне агенство
06	Торгова мережа
07	Автосалон
08	Онлайн агрегатори (крім 04)
09	Заклад охорони здоров'я
10	Страховий/перестраховий брокер
#	Розріз відсутній

Агентська мережа – це організаційно оформлена сукупність страхових агентів, що працюють від імені та в інтересах страхової компанії. До каналу збуту агентська мережа відносяться страхові агенти - фізичні особи, які не перебувають зі страховиком в трудових відносинах, ФОП та юридичні особи (крім інших страховиків, банків, туристичних операторів, торгових мереж, автосалонів, закладів охорони здоров'я, страхових/перестрахових брокерів).

Відповідно до Закону «Основи законодавства України про охорону здоров'я» **заклад охорони здоров'я** - юридична особа будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, основним завданням яких є забезпечення медичного обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників.

Прямі продажі страховика - це продажі, в здійсненні яких не задіяний посередник і по яких відсутня агентська винагорода (винагорода повіреного) + онлайн магазин страховика.

Н032 Код виду резервів

01	Резерв премій	01.01.2024
02	Резерв збитків	01.01.2024
03	Найкраща оцінка резерву премій	01.01.2024
04	Найкраща оцінка резерву збитків	01.01.2024
05	Резерв незароблених премій (не застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)	01.01.2024
06	Резерв незароблених премій (застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)	01.01.2024
07	Резерв заявлених, але не виплачених збитків	01.01.2024
08	Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	01.01.2024
09	Резерв витрат на врегулювання збитків	01.01.2024
10	Маржа ризику у резерві премій	01.01.2024
11	Маржа ризику у резерві збитків	01.01.2024
12	Ефект дисконтування у резерві премій	01.01.2024
13	Ефект дисконтування у резерві збитків	01.01.2024
14	Компонент збитку	01.01.2024
15	Нереалізовані очікувані регреси (за окремою заявленою вимогою)	01.01.2024
16	Нереалізовані очікувані регреси (визначені актуарно)	01.01.2024
17	Резерв витрат на отримання регресів	01.01.2024
18	Заявлені вимоги, за якими прийнято рішення про визнання випадку страховим та розмір страхової виплати, але оплата ще не здійснена в повному обсязі	01.06.2024
19	Заявлені вимоги, за якими страховик зобов'язаний здійснити повернення суми страхової премії або її частини, але оплата ще не здійснена в повному обсязі	01.06.2024
#	Розріз відсутній	01.01.2024

➤ Чи правильно ми розуміємо, що рядок 13 "Ефект дисконтування у резерві збитків" включає ефект дисконтування в Резерві заявлених, але не виплачених збитків, Резерві збитків, які виникли, але не заявлені, Резерві витрат на врегулювання збитків, Маржі ризику у резерві збитків, Нереалізованих очікуваних регресах (за окремою заявленою вимогою), Нереалізованих очікуваних регресах (визначені актуарно) та Резерві витрат на отримання регресів?

Відповідь. Так

➤ В якому рядку довідника Н032 має міститись оцінка ризику невиконання перестраховиком договору перестраховування як частина технічних резервів за договорами вихідного перестраховування?

Відповідь. В усіх видах технічних резервів за договорами вихідного перестраховування

➤ Чи планується в довідник резервів Н032 додати показник очікуваних реалізованих регресів (наразі є тільки нереалізовані очікувані регреси)? Відповідь. Ні

H032 та H033 – зв'язок значень для заповнення

Значення довідника H032		Особливості заповнення		Зв'язок значень довідника H032 між собою			Зв'язок значень довідника H032 із значеннями довідника H033
Код	Код виду резервів	Обов'язкове заповнення	Умова для заповнення окремих видів технічних резервів (водночас інші види технічних резервів, у складі яких є вказані компоненти, розкриваються з урахуванням відповідних сум)	Загальна модель	Спрощена модель (прибуткові договори)	Спрощена модель (обтяжливі договори)	
01	Резерв премій	так		=03+10	=05+06	=05+06+14	#
02	Резерв збитків	так			=04+11		#
03	Найкраща оцінка резерву премій						#
04	Найкраща оцінка резерву збитків	так			=07+08		#
05	Резерв незароблених премій (не застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)						01, 02, 03, 11
06	Резерв незароблених премій (застосовується амортизація аквізиційних витрат, врахування інших грошових потоків)						
07	Резерв заявлених, але не виплачених збитків	так					#
08	Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	так					04 - 12
09	Резерв витрат на врегулювання збитків		якщо такий розріз може бути відділений окремо від інших видів технічних резервів у складі резерву збитків	складова (частина суми) 04			04 - 12, # (якщо не можуть бути використані інші значення з H033)
10	Маржа ризику у резерві премій						13 - 15
11	Маржа ризику у резерві збитків	так					13 - 16
12	Ефект дисконтування у резерві премій		якщо такий розріз розраховувався та може бути відділений окремо від інших видів технічних резервів у складі резерву премій або резерву збитків	складова (частина суми) 01			#
13	Ефект дисконтування у резерві збитків			складова (частина суми) 02			#
14	Компонент збитку						#
15	Нереалізовані очікувані регреси (за окремою заявленою вимогою)			складова (частина суми) 07			#
16	Нереалізовані очікувані регреси (визначені актуарно)		якщо страховик формує нереалізовані очікувані регреси у складі резерву збитків	складова (частина суми) 08			04 - 09, # (якщо не можуть бути використані інші значення з H033)
17	Резерв витрат на отримання регресів		якщо такий розріз може бути відділений окремо від інших видів технічних резервів у складі резерву збитків	складова (частина суми) 04			04 - 09, # (якщо не можуть бути використані інші значення з H033)

H015A Код типу контрагента (деталізований)/ H015 Код типу контрагента

20	2	Перестраховальник
30	3	Страховик
40	4	Перестраховик
51	5	Страховальник - юридична особа (крім 70, C0)
52	5	Страховальник - фізична особа-підприємець
53	5	Страховальник - фізична особа, яка проводить незалежну професійну діяльність
60	6	Страховальник – фізична особа (крім 53)
70	7	Страховальник – державне (комунальне) підприємство, орган державної влади або місцевого самоврядування
80	8	Страховий посередник
90	9	Особа відповідальна за заподіяні збитки, права вимоги до якої передано страховальником або іншою особою
A0	A	Вигодонабувач – фізична особа
B0	B	Вигодонабувач – юридична особа, фізична особа-підприємець
C0	C	Співстраховик
F0	#	Розріз відсутній

Які типи контрагентів відносяться до категорії «Страховальник - фізична особа, яка проводить незалежну професійну діяльність»? Згідно з пп. 14.1.226 ПКУ, незалежна професійна діяльність - участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, приватних виконавців, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб.

З яким саме документів/джерел слід брати інформацію щодо типу контрагента «Страховальник – державне (комунальне) підприємство»? Чи може відкрита інформація з веб-сайту YouControl бути основою для заповнення? Так на підставі Єдиного державного реєстру (далі – ЄДР) та інших платформ які декларують, що користуються інформацією з ЄДР. Державне підприємство (скор. ДП) — підприємство, що діє на основі державній власності, або підприємство, у статутному капіталі якого частка державної власності становить 50 і більше відсотків. Комунальне підприємство — юридична особа, заснована на власності відповідної громади.

Н018 Код типу договору страхування/перестраховування

1	Факультативний пропорційний
2	Факультативний непропорційний
3	Облігаторний пропорційний
4	Облігаторний непропорційний
5	Інший
6	Інший договір прямого страхування (крім 7,8, В)
7	Індивідуальний договір прямого страхування
8	Груповий договір прямого страхування
9	Договір пропорційного перестраховування
А	Договір непропорційного перестраховування
В	Договір прямого страхування
#	Розріз відсутній

➤ В Правилах формування показників файлу IRPL зазначено, що код типу договору страхування (перестраховування) набуває значень :

6, 7, 8, 9, А – за лініями бізнесу А1, А2, С1- С7 (особисте страхування)

9, А, В – за лініями бізнесу А3 - В9 (страхування майна та відповідальності).

➤ код типу договору страхування (перестраховування) “**6 – інший договір прямого страхування (крім 7, 8, В)**” зазначається, якщо договір страхування відмінний від індивідуального та групового договору (наприклад, укладено індивідуальні договори, але застрахованих осіб за такими договорами можна об’єднати за однією однорідною ознакою, тощо).

➤ код типу договору страхування (перестраховування) “**7 – індивідуальний договір прямого страхування**” зазначається, якщо відповідно до договору страхування відповідного застрахованою особою є одна фізична особа.

➤ код типу договору страхування (перестраховування) “**8 – груповий договір прямого страхування**” зазначається, якщо відповідно до договору страхування застрахованими особами є група фізичних осіб (колектив, сім’я, тощо).

Пояснювальна записка до звітності страховика

В таблиці 2 додатка 7 до Правил №123 «Інформація щодо пов'язаних зі страховиком осіб» колонка 10 - заповнюється за наявності на початок звітного періоду заборгованості за операцією з пов'язаними сторонами, що зазначена в колонці 9. Яким чином в даній таблиці відобразити вид заборгованості на початок звітного періоду – дебіторська чи кредиторська заборгованість?

Інформацію щодо суми дебіторської заборгованості пов'язаної зі страховиком особи перед страховиком надавати зі знаком «+», а кредиторської заборгованості страховика перед пов'язаною особою зі знаком «-».

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)

Новий набір (перелік) файлів з показниками звітності, які подаватимуться страховиками до Національного банку

	Код файлу	Назва файлу
1	IRB 1	«Дані регуляторного балансу. Активи»
2	IRB 2	«Дані регуляторного балансу. Власний капітал та резерви»
3	IRB 3	«Дані регуляторного балансу. Зобов'язання та забезпечення»
4	IRB 4	«Дані регуляторного балансу. Субординований борг та позабалансові зобов'язання»
5	IRCF	“Дані про рух грошових коштів (регуляторний)”
6	IRPL	“Дані про показники діяльності зі страхування”
7	IRN 1	“Дані про структуру активів та розрахунок дотримання вимог до платоспроможності страховика. Прийнятні активи, крім непростроченої дебіторської заборгованості та технічних резервів за договорами вихідного перестраховування”
8	IRN 2	“Дані про структуру активів та розрахунок дотримання вимог до платоспроможності страховика. Прийнятні активи: непрострочена дебіторська заборгованість”
9	IRN 3	“Дані про структуру активів та розрахунок дотримання вимог до платоспроможності страховика. Прийнятні активи: технічні резерви за договорами вихідного перестраховування”
10	IR13	“Дані про розрахунок платоспроможності страховика”
11	IR14	“Дані про дебіторську та кредиторську заборгованість страховика”
12	IR15	“Дані про заборгованість дебіторів та кредиторів страховика”
13	IR16	“Дані про страхові виплати та про відомі події, що мають ознаки страхових (заявлені збитки)”
14	IR17	“Дані про отримані/надані позики, позички, фінансові допомоги, кредити”
15	IR18	“Дані про значні правочини страховика”
16	IR19	“Дані про розвиток збитків та інших показників діяльності страховика (трикутники)”
17	IR20	“Дані про кількість договорів страховика, застрахованих фізичних осіб та страхових подій (випадків)”
18	IR21	“Дані про кількість працівників та посередників страховика”
19	IR22	“ Коефіцієнти ефективності діяльності страховика”
20	IR6	«Дані про операції перестраховування»
21	IR12	«Дані про набуття у власність/проведення дооцінки нерухомого майна»